

Gawain 4

Kabanata 7

I. Sagutin and mga sumusunod:

1. Ilahad and mga kadahilanan ng pag-uwi niya sa Pilipinas.

Ang mga sumusunod ang mga dahilan ng pag-uwi ni Rizal sa Pilipinas:

- 1) Upang maoperahan ang mata ng kanyang ina
- 2) Upang mabawasan ang pangungulila niya sa kanyang magulang at mga kapatid
- 3) Upang kanyang alamin kung ano ang nagging epekto ng noli sa mga tao sa Pilipinas
- 4) Upang mapaglingkuran ang kanyang kababayan at
- 5) Upang tiyakin ang pananhimik ni Leonor Rivera.

2. Bakit si Rizal ay inimbitahan sa Macalañang?

Si Rizal ay inimbitahan sa Malacañang upang tanungin ukol sa “**mapanghimagsik na isyu**” sa kanyang isinulat na Nobela. Itinanggi niya ang mga paratang at nagsabi lamang ng totoo.

3. Banggitin ang mga paratang ng Lupon ng mga Propesor ng Pamantasan ng Santo Tomas tungkol sa kanayang nobela.

Ayon sa mga Lupon ng mga Propesor ng Pamantasan ng Santo Tomas, ang nobelang isinulat ni Rizal ay:

- ✚ Hindi Maka-Diyos;
- ✚ Kasiraang puri sa ordeng panrelihiyon;
- ✚ Laban sa pagkamakabayan;
- ✚ Mapangwasak na katahimikan; at
- ✚ Nakakapinsala sa pamahalaan ng Espana at sa tungkulin nito sa pampulitikang kaayusan ng Pilipinas.

4. Sino ang kumalaban sa maling katwiran ni Pari Rodriguez? At anu-ano ang kanyang mga pahayag?

Ang kumalaban at nagtanggol kay Rizal mula sa mga katwiran ni Pari Rodriguez ay si **Reb. Vicente Garcia** o isang Pilipinong palaaral at tagasalin sa tagalog ng mga aklat na nagpasinungaling sa katwiran. Ang mga sumusunod ang kanyang pahayag ukol dito:

- 1) Si rizal ay hindi mangmang tulad ng sinasabi ni pari Rodriguez sapagkat si rizal ay nagtapos sa mga pansamatalang kastila at tumanggap ng karangalang islokastik.
- 2) Hindi kinalaban ni rizal ang simbahan at espana tulad ng inihayag ni pari Rodriguez sapagkat ang tinuligsa ni rizal sa noli ay may masasamang opisyal na kastila hindi ang espana at ang mga masama at makasalanang prayle at hindi ang simbahan.
- 3) Sinabi ni pari Rodriguez na yaong mga nagbasa ng noli ay nagkasalang mortal sapagkat binasa niya ang nobela samakatwid nagkasama rin ng mortal si pari Rodriguez.

5. Banggitin ang mga natuklasan ni Rizal sa Pilipinas bago niya ito nilisan.

Bago si Rizal umalis, natuklasan niya ang mga sumusunod:

- 1) Ang asyenda ng mga dominico ay hindin lang lupa sa paligid ng calamba kundi sa mismong bayan ng calamba;
- 2) Patuloy na tumataas ang patubo ng mga dominico dahil sa sariling kagustuhan lamang nila ang pagtaas ng rentang ibinabayad ng mga nangungupahan.
- 3) Hindi kailanman nag-ambag ang mga may-ari ng asyenda kahit isang pera sa kapistahan, pagaaral ng mga bata at para sa pagbubuti ng pagsasaka.
- 4) Ang nangungupahang nag-ukol ng ibayong hrap at pahanon sa paglilinis ng lupa ay binawian ng lupang nilinis ng mahinang dahilan.
- 5) Mataas ang tubong ipinapataw sa mangungupahang naatraso sa pagbabayad ng upa at kung hindi nakakabayad, iniilit ang kanilang kalabaw, gamit sa pagsasaka at bahay.

II. Turan ang mag sumusunod:

_____ 1. Opisyal na Kastila na walang makitang mapanghimagsik na isipan sa *Noli*.

Padre Francisco Sanchez 2. Paboritong propesor ni Rizal sa Ateneo.

Permanent Commission of Censorship 3. Pinadalhan ng sipi para sa isa pang pagsisiyasat at pagtaya sa nobela.

Jose Salamanca, Luis M. de Pando Fernando Vida, Vicente Barrantes 4. Mga senador na tumuligsa sa nobela.

M.H. del pilar, Dr. Antonio Ma. Regodor, G. Iopez Jaena 5. Mga repormistang Pilipino na magiting na ipinagtanggol ang *Noli*.